

natuurtoets

Quickscan natuurtoets De Marke, Deventer

Inventarisatie en beoordeling in het kader van natuurwetgeving

Opdrachtgever

Gemeente Deventer

Status

definitief

Barchman Wuytierslaan 10
3818 LH Amersfoort

T (038) 423 64 64

E info@ecogroen.nl

I www.ecogroen.nl

Colofon

Titel

Quickscan natuurtoets De Marke, Deventer

Subtitel

Inventarisatie en beoordeling in het kader van natuurwetgeving

Projectcode	Datum	Status
21-144	4 oktober 2021	definitief

Auteur(s)

K. (Kenny) Noorlander & M.A. (Martin) Heinen

Tweede lezer

A. (Astrid) van Teeffelen

Opdrachtgever

Gemeente Deventer

© Ecogroen bv

Alles uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt, mits onder vermelding van bron en status.

Noorlander, K. & M.A. Heinen (2021). Quickscan natuurtoets De Marke, Deventer. Inventarisatie en beoordeling in het kader van natuurwetgeving. Rapport 21-144. Ecogroen bv

Inhoud

Samenvatting	1
1. Inleiding	3
1.1 Aanleiding en doelstelling	3
1.2 Huidige situatie en voorgenomen ontwikkelingen	3
2. Kader en methodiek	5
2.1 Wettelijk kader	5
2.2 Onderzoeksmethode	6
3. Gebiedsbescherming	7
3.1 Natura 2000	7
3.2 Natuurnetwerk Nederland	7
4. Soortbescherming	8
4.1 Flora	8
4.2 Zoogdieren	8
4.3 Vogels	12
4.4 Amfibieën	13
4.5 Overige soortgroepen	14
5. Geraadpleegde bronnen	15

Samenvatting

Inleiding

Gemeente Deventer heeft het voornemen de huidige bebouwing van de school De Marke, aan de Lebuslaan 1 te Deventer, te slopen. Daarvoor in de plaats komt een nieuw schoolgebouw met sporthal. Om dit mogelijk te maken is een bestemmingsplanwijziging noodzakelijk. Omdat uitvoering van het gewijzigde bestemmingsplan negatieve gevolgen kan hebben voor beschermde natuurwaarden, dient het plan vooraf getoetst te worden aan het natuurbeschermingsrecht. In opdracht van Gemeente Deventer heeft Ecogroen daarom een quickscan natuurtoets uitgevoerd om inzicht te krijgen in mogelijke effecten op aanwezige natuurwaarden die kunnen optreden als gevolg van het voornemen.

Gebiedsbescherming

- Het plangebied ligt op circa twee kilometer afstand van Natura 2000-gebied Rijntakken. Gezien de ruime afstand en de tussenliggende bebouwing en infrastructuur zijn negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen van omliggende Natura 2000-gebieden door oppervlakteverlies, lichtverstoring of geluidsverstoring op voorhand uitgesloten.
- Stikstofdepositie kan op een dergelijke afstand wel negatieve effecten hebben op hiervoor gevoelige habitats binnen bijvoorbeeld Natura 2000-gebied Rijntakken. Eventuele negatieve effecten op instandhoudingsdoelstellingen ten gevolge van stikstofuitstoot bij uitvoering van de voorgenomen plannen zijn alleen in kaart te brengen middels het uitvoeren van een AERIUS-berekening.
- Het plangebied ligt op circa 1.600 meter van het NNN. Vanwege deze afstand en de tussenliggende infrastructuur en bebouwing zijn negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN uitgesloten. Vervolgstappen ten aanzien van het NNN zijn niet aan de orde.

Soortbescherming

- Het schoolgebouw biedt potentiële verblijfplaatsen (kraam-, zomer-, paar- en winterverblijven) voor gebouwbewonende vleermuissoorten, zoals gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis. Aanwezigheid van de laatvlieger en boombewonende soorten (zoals rosse vleermuis) zijn uitgesloten. Vliegroutes en/of onmisbare foerageergebieden van vleermuizen blijven behouden.
- In de bosschages binnen het plangebied is potentieel leefgebied van egel aanwezig.
- In het plangebied is geschikt broedbiotoop aangetroffen voor scholekster, visdief en algemene broedvogels. Tijdens het veldbezoek is een broedgeval van de scholekster aangetroffen op het dak van De Marke.
- In het plangebied zijn geen jaarrond beschermde nesten, beschermde planten, overige beschermde zoogdieren, reptielen, amfibieën, vissen of ongewervelden aangetroffen of te verwachten, met uitzondering van soorten waarvoor in de provincie Overijssel vrijstelling geldt bij ruimtelijke ontwikkelingen.

Advies en vervolgstappen

- Om uit te sluiten of het voornemen conflicteert met de Wnb, onderdeel gebiedsbescherming, zijn twee enkelvoudige AERIUS-berekeningen nodig (één voor de aanlegfase en één voor de gebruiksfase).
- Aangezien de aanwezigheid van vaste verblijfplaatsen van vleermuizen voor een deel van de bebouwing niet op voorhand kan worden uitgesloten, is aanvullend onderzoek noodzakelijk. Voor de sloop van de bebouwing is het noodzakelijk om in de periode van half mei tot en met september zes bezoeken te brengen. Het betreft twee nachtelijke bezoeken in de periode mei tot half juli welke gericht zijn op kraamkolonies en zomerverblijfplaatsen en vier nachtelijke bezoeken van half augustus tot eind september gericht op baltslocaties, winterverblijven en paarverblijfplaatsen. Eén van de veldbezoeken gericht op winterverblijven kan gecombineerd worden met een bezoek gericht op baltslocaties en paarverblijfplaatsen. Afhankelijk van de resultaten van het aanvullend onderzoek kan bepaald worden of, en zo ja, welke vervolgstappen noodzakelijk zijn.
- Aangezien potentieel leefgebied van egel aanwezig is binnen de bosschages van het plangebied, is nader onderzoek naar de functie hiervan (winter- en voortplantingsverblijfplaats en foerageergebied) noodzakelijk. Dit nachtelijk onderzoek bestaat uit het doen van waarnemingen en zoeken van sporen en kan gelijktijdig plaatsvinden met het vleermuisonderzoek.
- De nesten van vogels zijn gedurende het broedseizoen beschermd en mogen in deze periode niet verstoord of geschaad worden. Bij uitvoering van het project dient hiermee rekening gehouden te worden. Dit is voor de meeste soorten mogelijk door gefaseerd te werken en de uitvoering in elk geval op te starten in de periode voor half maart of na eind juli en het plangebied en de directe omgeving voorafgaand aan de werkzaamheden te controleren op broedende vogels en nesten. Voor het broedseizoen wordt geen standaardperiode gehanteerd, maar is het van belang of een broedgeval wordt verstoord, ongeacht de datum.
- Vervolgstappen ten aanzien van beschermde planten en planten van de operationele lijst van de gemeente Deventer, overige zoogdieren, amfibieën, reptielen vissen en ongewervelden zijn niet aan de orde.
- Tot slot wordt aangeraden bij de nieuwbouw enkele ondiepe grindbakken op het dak van de nieuwbouw te plaatsen waardoor visdieven en scholeksters daar geschikt broedbiotoop kunnen vinden. Deze maatregel is juridisch niet noodzakelijk, maar draagt wel bij aan het behoud van deze soorten en biodiversiteit in het algemeen.

1. Inleiding

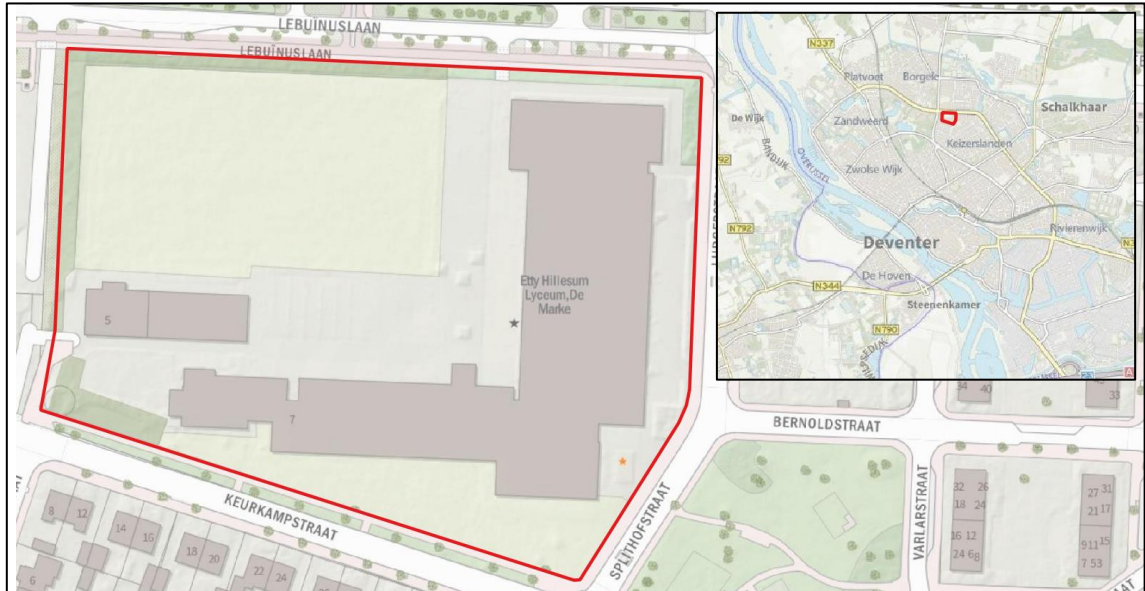
1.1 Aanleiding en doelstelling

Gemeente Deventer heeft het voornemen om de bebouwing van De Marke te slopen en daar een nieuw schoolgebouw met sporthal voor in de plaats te realiseren. Voor deze ontwikkeling wordt een nieuw bestemmingsplan opgesteld. De voorgenomen werkzaamheden gaan mogelijk gepaard met effecten op beschermde natuurwaarden. Wet- en regelgeving voor bescherming van natuur verplichten vooraf te toetsen of activiteiten (kunnen) conflicteren met beschermde natuurwaarden. In opdracht van de gemeente Deventer heeft Ecogroen daarom beoordeeld of dat in dit geval van toepassing is. Deze natuurtoets wordt gebruikt ter onderbouwing van de bestemmingsplanwijziging.

In voorliggend rapport worden eerst de ligging van het plangebied en de beoogde ontwikkeling beschreven (§1.2). Het wettelijk kader en de onderzoeksmethodiek staan beschreven in hoofdstuk 2. Vervolgens wordt een effectanalyse en -beoordeling gegeven ten aanzien van beschermde gebieden (hoofdstuk 3) en beschermde soorten (hoofdstuk 4). In hoofdstuk 5 zijn de gebruikte literatuur en websites aangegeven.

1.2 Huidige situatie en voorgenomen ontwikkelingen

Het plangebied bestaat uit het terrein en de bebouwing van het Etty Hillesum Lyceum De Marke aan de Lebuinuslaan 1 in Deventer (zie figuur 1.1). Het betreft een middelbare school, met daarnaast parkeerplaatsen, een scheidsrechtergebouw en een sportveld. De bebouwing heeft een plat dak en is opgebouwd uit bakstenen muren met een spouw. De gemeente heeft het voornemen de bebouwing te slopen en binnen het plangebied een nieuw schoolgebouw te realiseren, met bijbehorende sportzaal. De exacte plannen hiervoor zijn nog niet vastgesteld. Binnen het voorgestelde bestemmingsplan is een bouwvlak opgenomen van 14.167 m², waarvan maximaal 60 % bebouwd mag worden. Op het terrein is geen oppervlaktewater aanwezig, maar wel groenstructuren in de vorm van bomen en struweel. Deze worden zo veel mogelijk behouden, maar gezien de exacte plannen nog niet zijn vastgesteld, worden deze wel meegenomen in voorliggend onderzoek. Het is mogelijk dat deze met de voorgenomen ontwikkeling verloren gaan.

Figuur 1.1 Het plangebied in rood omlijnd. Bron achtergrond: PDOK

2. Kader en methodiek

2.1 Wettelijk kader

Wet natuurbescherming

De Wet natuurbescherming regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden, soorten en houtopstanden. Dit rapport gaat in op de gebieds- en soortbescherming. Een beoordeling op het onderdeel houtopstanden niet aan de orde, omdat het plangebied binnen de bebouwde kom Wet natuurbescherming ligt. Mogelijk gelden voor het kappen van de bomen gemeentelijke regels. Voor de volledige wettekst van de Wet natuurbescherming wordt verwezen naar: <http://wetten.overheid.nl/BWBR0037552/>. In onderstaand kader 2.1 geven we een samenvatting van de relevante wetteksten.

Kader 2.1 Wet natuurbescherming

Zorgplicht (artikel 1.11)

De Wet natuurbescherming (ook: Wnb) kent een zorgplicht voor natuur en soorten. De zorgplicht is altijd van kracht, ook ten aanzien van niet beschermde natuur. Artikel 1.11 schrijft voor dat iedereen voldoende zorg in acht neemt voor beschermde gebieden, in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving. Iedereen die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn/haar handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een beschermd gebied of voor in het wild levende soorten, laat deze handelingen achterwege of voorkomt de gevolgen. Dit laatste kan door het treffen van maatregelen ter voorkoming van schade of -als zelfs dat niet kan- de ontstane schade zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken. Een voorbeeld van voorzorg is het werken in de minst kwetsbare periode van soorten.

Natura 2000 (hoofdstuk 2)

Hoofdstuk 2 regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden, bestaande uit Habitatrichtlijngebieden (HR) en Vogelrichtlijngebieden (VR). Per Natura 2000-gebied zijn instandhoudingsdoelen geformuleerd voor de bescherming van natuurlijke habitats, habitats van soorten en leefgebieden van vogels. Artikelen 2.1 tot en met 2.11 van de Wet regelen de bescherming van (de doelen voor) Natura 2000-gebieden. Artikel 2.7 verplicht om vooraf te beoordelen of plannen en projecten in of in de nabijheid van Natura 2000-gebieden significant negatieve effecten kunnen hebben op de voor deze gebieden geformuleerde doelen. Als uit de beoordeling blijkt dat geen significant negatieve effecten optreden dan kan een plan worden vastgesteld of is een vergunning voor een project niet nodig. Zijn significant negatieve effecten niet uit te sluiten dan is een nadere beoordeling nodig. Artikel 2.8 bevat de voorwaarden waaraan moet zijn voldaan voor het vaststellen van een plan of het verlenen van een vergunning. Het bevoegd gezag is meestal de provincie waar (het grootste deel van) de ingreep of handeling plaatsvindt, soms is dat het Rijk.

Soorten (hoofdstuk 3)

Hoofdstuk 3 regelt de bescherming van soorten. De bescherming van soorten is verdeeld over de artikelen 3.1, 3.5 en 3.10. Het betreft de bescherming van:

- Vogels zoals genoemd in de Vogelrichtlijn (artikel 3.1), in de praktijk vaak onderverdeeld in:
 - Vogels met jaarrond beschermde nesten, zoals huismus, gierzwaluw en buizerd.
 - Overige vogels, waarvan nesten alleen tijdens het broedseizoen zijn beschermd (periode van nestbouw, ei-leg, broeden en voeren van de jongen op het nest).
- Soorten (exclusief vogels) van de Habitatrichtlijn (bijlage IV) en de Verdragen van Bern (bijlage II) en Bonn (bijlage I), zoals bedoeld in artikel 3.5.
- Andere soorten (artikel 3.10), onderverdeeld in:
 - Soorten waarvoor een ontheffing vereist kan zijn.
 - Soorten waarvoor -op basis van de betreffende provinciale verordening- vrijstelling van de verbodsbepalingen geldt.

Indien effecten niet zijn uit te sluiten moet -voorafgaand aan het vaststellen van een plan- zijn beoordeeld of er uitzicht is op het verkrijgen van een ontheffing. Als er aantoonbaar uitzicht is op het verkrijgen van een ontheffing dan kan het plan worden vastgesteld. Als bij ruimtelijke ingrepen verbodsbepalingen worden overtreden dan is het noodzakelijk om een ontheffing aan te vragen bij het bevoegd gezag, tenzij gewerkt kan worden volgens een goedgekeurde gedragscode. Het bevoegd gezag is

meestal de provincie waar (het grootste deel van) de ingreep of activiteit plaatsvindt, soms is dat het Rijk. Voor het verkrijgen van een ontheffing moet zijn beschreven hoe de initiatiefnemer er voor zorgt dat schade aan beschermde soorten tot een minimum beperkt blijft, welke mitigerende en compenserende maatregelen nodig zijn, dat alternatieven ontbreken en aan welk wettelijk belang wordt voldaan en dat de staat van instandhouding van de betreffende soort niet in gevaar komt.

Besluit algemene regels ruimtelijke ordening

De bescherming van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is vastgelegd in het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Overheid, 2020) en uitgewerkt in provinciale verordeningen.

In het Barro staat dat bij provinciale verordening gebieden moeten worden aangewezen die het Natuurnetwerk Nederland vormen. De ligging van die gebieden wordt geometrisch vastgelegd. Bij provinciale verordening worden in het belang van de bescherming, instandhouding en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden, regels gesteld omtrent de inhoud van bestemmingsplannen en omgevingsvergunningen. Voor nieuwe ontwikkelingen binnen of nabij het NNN, waarbij wordt afgeweken van het bestemmingsplan, geldt een 'nee-tenzij'-afweging. Dit houdt kortweg in dat significante aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN niet toegestaan is. Regels voor beoordeling van effecten op het NNN zijn vastgelegd in provinciale verordeningen en verankerd in de (gemeentelijke) bestemmingsplannen.

2.2 Onderzoeksmethode

Om de aanwezige of te verwachten beschermde waarden binnen de invloedssfeer van het plangebied in beeld te brengen is gestart met een literatuuronderzoek. Hierbij is onderzocht of het plangebied binnen of nabij beschermde gebieden ligt en of beschermde soorten bekend zijn in of in de directe omgeving van het plangebied. Hiervoor is onder andere gebruik gemaakt van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF, raadpleging op 14 en 15 april 2021), de operationele lijst beschermde soorten van de gemeente Deventer (Lam, 2017 & 2019) en provinciale kaartviewers (zie geraadpleegde bronnen, hoofdstuk 6).

De verzamelde informatie uit het literatuuronderzoek vormt de basis voor het veldbezoek dat is uitgevoerd op 14 april 2021 (helder, droog, windstil, 7°C). Het plangebied en de directe omgeving zijn daarbij onderzocht door een ecooloog van Ecogroen. Tijdens het veldbezoek is aandacht besteed aan (mogelijk) aanwezige beschermde soorten binnen de Wet natuurbescherming. De school is aan de buitenkant onderzocht op potentiële verblijfplaatsen van vleermuizen en openingen voor steenmarter. Bomen en struiken in het plangebied en de directe omgeving zijn onderzocht op mogelijke verblijfplaatsen van beschermde zoogdieren en broedvogels (met jaarrond beschermde nesten). Vervolgens is op basis van het voorgenomen plan bepaald welke effecten kunnen optreden op beschermde soorten en gebieden en of vervolgstappen (zoals nader onderzoek, ontheffing- dan wel vergunningsaanvraag) vereist zijn.

3. Gebiedsbescherming

3.1 Natura 2000

Het plangebied ligt niet in een Natura 2000-gebied. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied is Rijntakken (Habitat- en Vogelrichtlijngebied), gelegen op circa twee kilometer afstand (zie figuur 3.1). Door de afstand tot het Natura 2000-gebied en de dempende werking van tussenliggende bebouwing en infrastructuur zijn significant negatieve effecten ten gevolge van geluid, verlichting en/of trillingen veroorzaakt door de werkzaamheden op de instandhoudingsdoelen van Natura 2000-gebieden uitgesloten. Oppervlakteverlies en versnippering van habitattypen en leefgebieden, worden vanwege deze ligging eveneens op voorhand uitgesloten.

Een verhoogde stikstofemissie kan echter mogelijk leiden tot een toename van stikstofdepositie op hiervoor gevoelige habitats en leefgebieden van soorten binnen Natura 2000-gebied. Dit kan leiden tot een significant negatief effect. De effecten als gevolg van stikstofdepositie kunnen in beeld gebracht worden middels een modelberekening met AERIUS-Calculator. Om de gevolgen van stikstofuitstoot van het initiatief in beeld te brengen is het (laten) uitvoeren van een stikstof-berekening vereist.

Figuur 3.1 Ligging van het plangebied (in de rode cirkel) ten opzichte van Natura 2000-gebied Rijntakken (blauwe vlak). Bron achtergrond: AERIUS.

3.2 Natuurnetwerk Nederland

Het plangebied ligt buiten het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Het dichtstbijzijnde NNN-gebied is het Wechelerveld, circa 1.600 meter ten oosten van het plangebied. Vanwege deze afstand, de tussenliggende infrastructuur en bebouwing zijn negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN uitgesloten. Vervolgstappen ten aanzien van het NNN zijn niet aan de orde.

4. Soortbescherming

4.1 Flora

Tijdens het veldbezoek zijn geen in de Wet natuurbescherming beschermde plantensoorten aangetroffen. Ook zijn er geen planten aanwezig van de operationele lijst beschermde soorten van de gemeente Deventer (Lam, 2017 & 2019). Op basis van de aangetroffen soortensamenstelling, de terreingesteldheid en bekende verspreidingsgegevens (o.a. NDFF, 2021) worden deze soorten ook niet verwacht. Vervolgstappen ten aanzien van flora zijn niet aan de orde.

4.2 Zoogdieren

Zoogdieren van de Habitatrichtlijn en Verdragen van Bern en Bonn (Wnb art. 3.5)

Vleermuizen

Vleermuizen zijn beschermd in de Wet natuurbescherming. Het leefgebied van de in artikel 3.5 (Habitatrichtlijn bijlage IV) beschermde vleermuizen bestaat uit verblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebieden (zie ook kader 4.1). Hieronder worden deze onderdelen nader beschreven.

Kader 4.1 Vleermuizen

Verblijfplaatsen

Verblijfplaatsen kunnen zich bevinden in donkere en voor vleermuizen bereikbare ruimten in bomen, huizen, kelders et cetera en kunnen aanwezig zijn in de vorm van kraamverblijven / zomerverblijven, baltslocaties / paarverblijven en winterverblijven. Verstoring, beschadiging, vernietiging of het verwijderen van deze verblijfplaatsen is verboden.

Vliegroutes

Voor oriëntatie tijdens de trek van en naar hun verblijfplaatsen en foerageergebieden gebruiken vleermuizen veelal jarenlang dezelfde structuren. Vanwege dit traditiegetrouwe gedrag van vleermuizen vormen bepaalde lijnvormige structuren (bijvoorbeeld rijen woningen, watergangen en bomenrijen) een belangrijk onderdeel van een vliegroute. Wanneer alternatieve structuren ontbreken zijn dergelijke structuren 'onmisbaar' en zodoende beschermd.

Foerageergebieden

Locaties waar insecten aanwezig zijn, bijvoorbeeld langs randen van bossen, bomenrijen of boven water zijn van belang als foerageergebied voor vleermuizen. Foerageergebied van vleermuizen geniet binnen de Wet natuurbescherming echter geen juridische bescherming, tenzij het onmisbaar is voor het voortbestaan van een populatie.

Verblijfplaatsen

In de NDFF (2021) zijn op enkele tientallen meters van het plangebied recente waarnemingen bekend van gewone dwergvleermuizen en ruige dwergvleermuizen. Binnen een kilometer van het plangebied zijn ook laatvliegers bekend (NDFF, 2021). Alle drie zijn dit gebouwbewonende vleermuissoorten, die door open stootvoegen en andere openingen bebouwing in (kunnen) gaan. Ze schuilen daar bij daglicht (of bij ongunstig weer) in de spouwmuur. Het plangebied bevat dergelijke openingen in de bebouwing (zie figuur 4.1). De openingen in de bebouwing zijn niet groot genoeg voor de laatvlieger. Verblijfplaatsen van deze soort worden dan ook uitgesloten. Verblijfplaatsen van boombewonende vleermuissoorten, zoals de

rosse vleermuis, worden uitgesloten, wegens het ontbreken van bomen met voor vleermuizen geschikte holtes.

De bebouwing wordt mogelijk wel gebruikt als zomer-, paar- of massawinterverblijf van bijvoorbeeld gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis. Gewone dwergvleermuis gebruikt de bebouwing mogelijk ook als kraamverblijfplaats. Bij de voorgenomen ontwikkeling gaan eventueel aanwezige vaste verblijfplaatsen verloren, hetgeen in overtreding is van artikel 3.5 van de Wet natuurbescherming. Om te bepalen of er in de bebouwing daadwerkelijk vaste verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn, is aanvullend onderzoek noodzakelijk.

Figuur 4.1 De gevels waar zich mogelijk vaste verblijfplaatsen van vleermuizen bevinden, zijn met blauwe lijnen aangegeven. Bron achtergrond: PDOK.

Het aanvullend onderzoek dient te worden uitgevoerd conform het landelijk Vleermuisprotocol (Vleermuisvakberaad en Netwerk Groene Bureaus, 2021). Voor de sloop van de bebouwing is het in deze situatie noodzakelijk om in de periode van half mei tot en met september zes bezoeken te brengen.

Het gaat hierbij om de volgende fasen:

- Twee nachtelijke bezoeken in de periode mei tot half juli welke gericht zijn op kraamkolonies en zomerverblijfplaatsen, met minstens twintig dagen tussen de bezoeken;
- Twee nachtelijke bezoeken van half augustus tot eind september gericht op baltslocaties en paarverblijfplaatsen, met minstens twintig dagen tussen de bezoeken;
- Twee nachtelijke bezoeken tussen 1 augustus en 10 september gericht op winterverblijfplaatsen. Eén van deze bezoeken kan gecombineerd worden met het onderzoek naar baltslocaties en paarverblijfplaatsen, met minstens tien dagen tussen de bezoeken.

De resultaten van het aanvullend vleermuisonderzoek worden na afronding toegevoegd aan deze quickscan natuurtoets. Op basis van de resultaten van het vleermuisonderzoek kan bepaald worden of ontheffing van de Wet natuurbescherming noodzakelijk is.

Vliegroutes en foerageergebieden

In het plangebied zijn elementen aanwezig die mogelijk onderdeel uitmaken van een vliegroute van vleermuizen. Het betreft de groenstructuren langs de rand van het plangebied. Het plangebied bevat tevens geschikt foerageergebied voor vleermuizen. Daarbij gaat het eveneens om de groenstructuren aan de rand van het terrein en boven het grasveld. Bij de voorgenomen ontwikkelingen gaan deze elementen mogelijk verloren. Het plangebied wordt echter omringd door alternatieve vliegroutes en meer optimaal foerageergebied, waardoor met de voorgenomen ontwikkelingen geen onmisbare vliegroutes en/of foerageergebieden verloren gaan. Daardoor zijn vervolgstappen ten aanzien van vliegroutes en foerageergebieden van vleermuizen niet aan de orde.

Overige zoogdieren

Overige beschermde soorten van de Habitatrichtlijn en de Verdragen van Bern en Bonn, zoals de Noordse woelmuis, zijn op basis van het veldbezoek en bekende verspreidingsgegevens (NDFF, 2021) niet te verwachten. Vervolgstappen ten aanzien van overige zoogdieren die zijn beschermd volgens de Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn zijn niet aan de orde.

Andere zoogdiersoorten (Wnb art 3.10), niet vrijgesteld in de provincie Overijssel

Egel

Voor de beschermde egel geldt in de provincie Overijssel geen vrijstelling meer (Provincie Overijssel 2019). In het plangebied en de directe omgeving zijn diverse recente waarnemingen bekend, met name uit het Nieuwe Plantsoen, de wijk Borgele en van verkeersslachtoffers op de Lebuinuslaan (NDFF, 2021). Tijdens het veldbezoek zijn geen sporen (zoals uitwerpselen) of exemplaren van egels aangetroffen.

Het functioneel leefgebied van egel bestaat uit vaste voortplantings- en rustplaatsen en foerageergebied. Vaste verblijfplaatsen in de vorm van voortplantings- en rustplaatsen worden gevonden onder struiken en bosschages, in composthopen, takkenhopen en houtwallen. Foerageergebied bestaat uit braakliggende terreinen, dichte begroeiingen, extensief beweide percelen, natuurgrasland, parken en tuinen.

De bosschages in het plangebied met onder andere dikke pakketten klimop vormen optimaal foerageergebied voor de egel en mogelijk zijn hier ook voortplantings- en winterverblijfplaatsen aanwezig (zie figuur 4.2). Mogelijk verdwijnt met de uitvoering van voorgenomen werkzaamheden (een deel van) dit potentieel leefgebied van de egel. In de directe omgeving zijn alternatieve geschikte foerageergebieden en verblijfplaatsen aanwezig. De bosschages in het plangebied vormen echter een potentiële schakel tussen het Nieuwe Plantsoen en het Godebaldpark. Dit maakt het in het plangebied aanwezige leefgebied essentieel. Met de voorgenomen werkzaamheden gaat mogelijk essentieel leefgebied verloren. Ook kunnen onbedoeld dieren worden gedood. Dit is in overtreding van artikel 3.10, lid 1 van de Wet natuurbescherming.

Om vast te stellen of het plangebied door egel wordt gebruikt, is het uitvoeren van nader onderzoek noodzakelijk. Dit onderzoek kan worden gecombineerd met het aanvullend onderzoek naar vleermuizen.

In de periode mei-half juli en half augustus tot 1 oktober worden vijf nachtelijke bezoeken gebracht. Tijdens deze nachtelijke bezoeken wordt dan ook aandacht besteed aan andere nacht-actieve beschermde diersoorten, waaronder egel.

Figuur 4.2 Potentieel leefgebied van egel in het plangebied. Foto: Ecogroen.

Overige niet vrijgestelde nationaal beschermde zoogdieren

Voor de Overige beschermde zoogdieren (zoals steenmarter) zijn op basis van het veldbezoek en bekende verspreidingsgegevens (NDFP, 2021) niet te verwachten. Vervolgstappen ten aanzien van deze en andere beschermde soorten zonder provinciale vrijstelling zijn niet aan de orde.

Andere zoogdiersoorten (Wnb art 3.10), vrijgesteld in de provincie Overijssel

In het plangebied zijn vaste verblijfplaatsen van algemene zoogdiersoorten aangetroffen en/of te verwachten. Dit zijn onder andere rosse woelmuis, bosmuis en huisspitsmuis.

Bij de voorgenomen activiteiten kunnen enkele exemplaren van deze zoogdieren verstoord worden. Verstoring van zoogdieren in deze categorie is geen overtreding. In voorliggende situatie geldt in de provincie Overijssel vrijstelling van de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming, waardoor het nemen van vervolgstappen voor deze zoogdieren niet aan de orde is.

4.3 Vogels

Van veel vogels zijn nesten alleen tijdens het broedseizoen beschermd. Nestlocaties kunnen dan buiten het broedseizoen zonder overtreding van de Wet natuurbescherming verwijderd worden. Voor een aantal broedvogelsoorten geldt echter dat de nestlocaties inclusief de functionele omgeving jaarrond beschermd zijn (zie kader 4.2).

Kader 4.2 Broedvogels met jaarrond beschermde nestplaatsen

Onder jaarrond beschermde nesten van broedvogels wordt in Overijssel verstaan: in functie zijnde nesten van de boerenzwaluw, boomvalk, bosuil, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, huiszwaluw, kerkuil, oehoe, ooievaar, raaf, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer, steenuil, torenvalk, wespandief, zwarte specht en zwarte wouw. Voor sommige andere soorten geldt dat de nesten jaarrond beschermd zijn als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

Broedvogels met jaarrond beschermde nesten

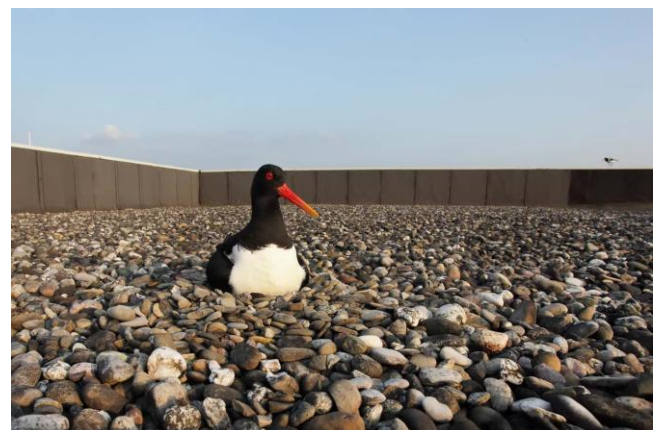
Broedvogels waarvan de nestplaats jaarrond beschermd is, worden op basis van het veldbezoek en bekende verspreidingsgegevens (NDFP, 2021) in het plangebied niet verwacht. Wezenlijke negatieve effecten op vogels met jaarrond beschermde nesten zijn daarom niet aan de orde. Het nemen van vervolgstappen in het kader van de Wet natuurbescherming voor broedvogels met jaarrond beschermde nesten in het onderzoeksgebied zijn dan ook niet aan de orde.

Overige broedvogels

Scholekster en visdief

In de omgeving van het plangebied komen zowel scholeksters als visdieven voor (NDFP, 2021). De scholekster en visdief zijn de afgelopen tien jaar vooral rond de IJssel waargenomen. Deze soorten broeden in het stedelijk gebied op onbegroeide bodems en platte daken, onbereikbaar voor roofdieren. Tijdens het veldbezoek is een broedende scholekster waargenomen op het platte dak van De Marke. Ook voor de visdief is dit geschikt broedbiotoop.

Het aantal scholeksters is sinds de jaren '80 in Nederland met ongeveer 65 % afgenomen en de visdief is een Rode Lijst-soort (SOVON, 2021). Het is om die reden aan te bevelen om voor beide soorten nestgelegenheid te creëren bij de nieuwbouw. Dit is eenvoudig te realiseren door op het dak van de nieuwe school en/of sportzaal één of meerdere platte bakken met grind van één of meer vierkante meter te plaatsen of een grinddak aan te leggen. De vogels maken een ondiepe kuil in het grind om in te broeden. Belangrijk is dat water kan wegllopen zodat de eieren niet nat blijven.

Figuur 4.3 Voorbeeld van een broedende scholekster op een plat dak. Bron foto: Ecogroen.

Overige broedvogels

Naast broedbiotoop van scholekster en visdief is in het plangebied geschikt broedbiotoop aangetroffen voor algemene broedvogels zoals roodborst, zwartkop, houtduif, winterkoning en merel. Voor alle andere inheemse vogelsoorten geldt een verbod op handelingen die soorten, nesten, eieren of vaste rust- of verblijfplaatsen beschadigen of verstoren. Voor werkzaamheden met schadelijke effecten op broedvogels wordt veelal geen ontheffing verleend, omdat het uitvoeren van de werkzaamheden buiten het broedseizoen over het algemeen een goed alternatief vormt. In het kader van de Wet natuurbescherming wordt voor het broedseizoen geen standaardperiode gehanteerd, omdat deze per soort en vaak per jaar kan verschillen. Van belang is of een broedgeval wordt verstoord, ongeacht de datum. Werkzaamheden worden zo veel mogelijk buiten het broedseizoen uitgevoerd. Voor meeste soorten kan de periode tussen half maart en eind juli worden aangehouden als broedseizoen. Wanneer werkzaamheden binnen deze perioden worden uitgevoerd adviseren we om een broedvogelcontrole door een ter zake deskundige uit te laten voeren. Tijdens de broedvogelcontrole wordt gekeken of zich broedende vogels ophouden binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden.

Bij het onverwacht aantreffen van in gebruik zijnde nesten van broedvogels dienen de betreffende werkzaamheden direct te worden gestaakt en direct contact te worden gezocht met de ecologisch toezichthouder (of uitvoerder). Vervolgens wordt in overleg bepaald hoe de werkzaamheden op een zorgvuldige wijze binnen de kaders van de Wet natuurbescherming kunnen worden uitgevoerd.

4.4 Amfibieën

Amfibieën van de Habitatrichtlijn en Verdragen van Bern en Bonn en nationaal beschermde amfibieën (zonder provinciale vrijstelling)

In (de omgeving van) het plangebied zijn geen waarnemingen bekend van beschermde amfibieën in deze categorie. Op basis van het veldbezoek, bekende verspreidingsgegevens, expert judgement en de aard van de voorgenomen ontwikkelingen zijn negatieve effecten op verblijf- en rustplaatsen van beschermde amfibieën (zonder provinciale vrijstelling) niet te verwachten. Wegens het ontbreken van (permanent) oppervlaktewater is voortplanting in het plangebied uitgesloten. Vervolgstappen voor deze soorten zijn niet aan de orde.

Nationaal beschermde amfibieën met provinciale vrijstelling

Er is in of rond het plangebied geen permanent oppervlaktewater aanwezig dat kan dienen als voortplantingsbiotoop voor algemeen voorkomende amfibieën (zoals kleine watersalamander, gewone pad en bruine kikker). In de bosschages en pakketten klimop in het plangebied en vochtige hoekjes rondom het schoolgebouw is overwintering van deze soorten wel te verwachten.

Indien de werkzaamheden tussen oktober en maart worden uitgevoerd, kunnen enkele overwinterende exemplaren van algemene amfibieën geschaad worden. Voor deze soorten geldt in de provincie Overijssel echter vrijstelling van ontheffingsplicht bij ruimtelijke ontwikkelingen. Vervolgstappen ten aanzien van algemene amfibieën zijn niet aan de orde.

4.5 Overige soortgroepen

Op basis van de terreinkenmerken, habitateisen en bekende verspreidingsgegevens (NDFF, 2021) wordt in het plangebied en in de directe omgeving daarvan geen voortplanting of vaste verblijfplaatsen verwacht van overige beschermde soorten uit de Wet natuurbescherming. Het nemen van vervolgstappen in het kader van de Wet natuurbescherming is niet aan de orde voor overige soortgroepen (reptielen, vissen en ongewervelden).

5. Geraadpleegde bronnen

AERIUS Calculator. (<https://calculator.aerius.nl/calculator/?locale=nl#>).

Gebiedendatabase Natura 2000 (<http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000>).

Geoportaal Overijssel (<https://www.geoportaaloverijssel.nl>).

Lam, E. (2017). Aspecten met betrekking tot het laten doen van een Natuurtoets. Beleidsadvies Ecologie 2011: 14. Gemeente Deventer.

Lam, E. (2019). Operationele lijst beschermde planten. Besluit B&W 19 maart 2019 Gemeente Deventer.

NDFF uitvoerportaal (<https://ndff-ecogrid.nl>) geraadpleegd op 14 en 15 april 2021.

Overheid (2020). Actuele tekst Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro). <https://wetten.overheid.nl/BWBR0030378/>. Geraadpleegd oktober 2020.

Provincie Overijssel 2019. (Lijst van nationaal beschermde soorten, http://www.overijssel.nl/publish/pages/163396/lijst_nationaal_beschermde_soorten.pdf

Ruimtelijkeplannen.nl (<https://www.ruimtelijkeplannen.nl/viewer/view>)

SOVON.nl (<https://www.sovon.nl>).

Vleermuisvakberaad (2021) Vleermuisprotocol 2021, januari 2021. www.netwerkgroenebureaus.nl en www.zoogdiervereniging.nl

Zoogdierenvereniging.nl. (<https://www.zoogdiervereniging.nl/zoogdiersoorten/vleermuizen-algemeen>

